

SYNTHESE (5.13) (G)EENHEID – oorlog en vrede (4)

In Synthese (5.12) staat onder andere : “Nooit kan men in vrede verwijlen als er iets niet aanvaard wordt, als verwerpelijk beschouwd wordtHet ene standpunt is goed en het andere is het kwaad en is te bestrijden. Dus “oorlog” verbaal, fysiek, emotioneel en in ons hart.”

Dit brengt opnieuw – zie met name Spinoza en Advaita (6) en (8.3) - het aspect vergeven onder de aandacht. In het bijzonder zijn twee elementen van het proces hier belangrijk, namelijk de oorlog die met het eigen ik gevoerd wordt en de passus uit het gedicht van Luk Heyligen : “.....slechts door 't vergeven van 't verleden kan de toekomst zich openbaren.” (Synthese 4.20)

Arnold schreef :

“Hoe kan er vrede zijn in mij zolang ik ook maar iets blijf afwijzen?

Daarom moet ik vergeven; op basis van het inzicht dat ik de ander begrijp omdat ik mijzelf ken.”

Vergeven is een daad van opperst egoïsme. Door de oorlog in mijzelf aan te gaan – niet in de zin van 'ik móet vergeven' – door het begrijpen dat de ander niet anders is dan men zelf is, zeker als men in identieke omstandigheden zou verkeerd hebben. Het begrip op basis van zelfkennis is de sleutel die het slot van het vergeven kan openen. Het is op een rationele en niet religie gebonden inzicht, dat ervaren kan worden dat het vergeven leidt tot de door het ik verlangde rust en vrede.

“Niet door haten komt haat tot rust, maar door niet te haten. Dat is een eeuwige wet” stelt vers 5 uit de Dhammapada. Het is een wet gebaseerd op ervaring en de waarachtigheid daarvan kan iedereen gemakkelijk vaststellen.

De eigen vrede die versluiert zit onder de eigen oorlog! Het is paradoxaal en toch juist. Het lijkt wel of alles zo gemaskeerd is. Kon Suzanne niet door haar acceptatie van het andere niet komen tot haar uitspraak “door hen te eren zonder te eren, eer ik de essentie, het wezen van Mijzelf”? De werkelijkheid van de eigen vrede in het kleed, het maya, van de eigen oorlog.

Deze paradox werd bijzonder kernachtig weergegeven door een uitspraak die in de moslimtraditie aan Jezus wordt toegeschreven :

“Gij zult niet bereiken wat gij verlangt anders dan te lijden onder dat wat gij niet verlangt.”